

'25 jaar samenwerken, dat kan NetwerkZON'

Jaarverslag NetwerkZON 2021-2022

Nog even en dan wordt NetwerkZON 25 jaar. Op 23 juni 1997 werd de coöperatieve vereniging Provo 97 vastgelegd bij de notaris in het bijzijn van de toenmalige bestuurders van de vijf samenwerkende scholen. Toen genaamd Provo 97, de afkorting van verplegende en verzorgende opleidingen 1997. De aanleiding was dat 17 verschillende in-service opleidingen moesten overgaan in vier brede basisopleidingen: Helpende, Verzorgende, Verpleegkundige mbo en Verpleegkundige hbo. Vanuit de overheid werd gesteld dat de regio dit moest vormgeven. Regionaal wat kan en landelijk wat moet, was het motto. Een grote uitdaging omdat het personeelstekort opliep en de instroom in de zorgopleidingen daalde. De nieuwe basisopleidingen gingen vallen onder verantwoordelijkheid van het Ministerie OC&W en niet meer onder het ministerie van VWS. Docenten switchten naar het dagonderwijs, het onderwijs veranderde van vooral duale opleidingen (75%) naar vooral BOL opleidingen (75%). Hierdoor werd de vraag naar stageplaatsen drie keer zo groot. Het was duidelijk dat deze alleen door gezamenlijke innovatie verworven konden worden.

De netwerkorganisatie NetwerkZON, de naam die Provo 97 kreeg in 2012, is er ook het afgelopen jaar in geslaagd samen te werken in alle opzichten. Samenwerken, duidelijkheid en je niet verliezen in een concurrentieslag. De energie gaat naar de studenten, de zorg en de opleidingen. De meerlagigheid van de netwerkorganisatie is zichtbaar. De doorstroom van MBO naar HBO blijft groot in verhouding tot andere delen in Nederland, vervolgens is de uitval op de HBO heel klein. Hoe het komt dat deze netwerkorganisatie deze successen heeft wordt mede onderzocht door het lectoraat Wederkerigheid in leernetwerken.

NetwerkZON heeft in 2018 haar missie en visie herijkt: **in 2030 werkt iedereen¹ samen in integrale leer- en ontwikkelgemeenschappen**. De nieuwe RIF NetwerkZON2026: Modern Health zal hier weer een flinke bijdrage aan leveren omdat daarbij zorg wordt gezien als zijnde waar iedere professional oog voor moet leren hebben, ook de buschauffeur en de beveiligiger. Daarmee kunnen we allemaal bijdragen aan het welzijn van kwetsbare bewoners.

Het afgelopen tweede Corona jaar hebben studenten in de zorg hun stages kunnen continueren, net als het vorige corona-jaar is 'geen stage' geen reden geworden voor vertraging of uitval tijdens de opleiding. Het was voor netwerkleden duidelijk, vraagstukken lossen we in het netwerk op. Een compliment voor alle leden van het netwerk. Redenen genoeg om het komende jaar de 25ste verjaardag te vieren!

---

¹ in Noord Nederland en de noordelijke grensregio, in onderwijs en zorg & welzijn

Instream studenten & vraag en aanbod stageplaatsen

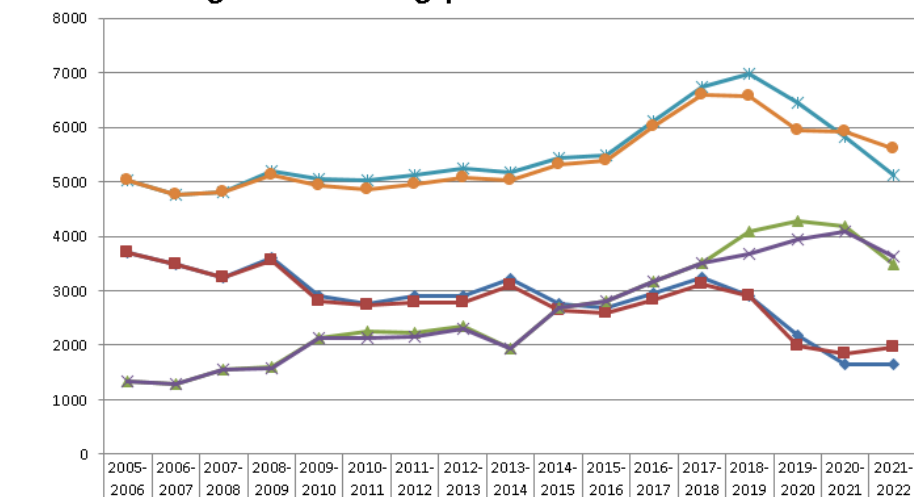
Instream zorg en welzijn 2021-2022

Er is een groei in de totale instroom Zorg & Welzijn in de regio: BOL -68, BBL +224, totaal +156. Daarnaast zien we een verschuiving van stad naar regio: groei vooral in Drenthe, kleine krimp in Stad. Ondanks zorgen over krimp zien we dat de instroom blijft stijgen. De afname bij BOL is met name te zien bij de opleidingen Pedagogisch Werk nv. 3, Onderwijsassistent nv. 4 en Sociaal werk. Daarentegen laten de BOL opleidingen Mbo-Verpleegkunde, Dienstverlening en Maatschappelijke Zorg-Verzorgende-IG nv. 3 een groei zien. De toename bij BBL is met name toe te schrijven aan toegenomen instroom bij BBL Maatschappelijke Zorg-Verzorgende IG nv. 3 en Maatschappelijke Zorg nv. 4. Februari-instream is voor deze opleidingen nog niet meegerekend. Gekeken naar de regio's is er grofweg een kleine dip in instroom in stad Groningen (-100 BOL), groei in Drenthe (Assen, Emmen en Meppel samen +110 BOL) en Noord-Oost Groningen (Veendam, Winschoten en Appingedam samen +80 BOL), met uitzondering van Stadskanaal (-30 BOL).

In 2021-2022 was de instroom in de opleiding HBO-Verpleegkunde in totaal 556 (voltijd + deeltijd), vergelijkbaar met de instroom in 2020-2021. Het verschil van -20 regulier kan verklaard worden door minder instroom vanuit mbo (-25).

MBO	BOL 2020 2019	tov	BBL 2020 2019	tov	BOL 2021 2020	tov	BBL 2021 2020	tov
Combi MZ-VZ nv 3	-34		-137		+13		+58	
Maatschappelijke Zorg nv 4	-46		-44		-6		+142	
Dienstverlening/ Servicemedewerker nv 2	+2		-69		+64		-35	
Onderwijsassistent nv 4	-74		+8		-73		+22	
Pedagogisch Werk nv 3	-28		+1		-139		-2	
Pedagogisch Werk nv 4	+58		-52		+51		+30	
Mbo-Verpleegkunde nv 4	-7		-28		+49		+10	
Sociaal Werk nv 4	-33		-26		-38		-1	
Medewerker kinderopvang, onderwijs en bewegen	+49		nvt		+1		nvt	
Pedagogisch Medewerker Onderwijs, Opvang en Sport	-		-		+10		nvt	
Totaal	-113		-347		-68		224	

Overzicht vraag en aanbod stageplaatsen 2005-2021

Ontwikkeling stageplaatsen Zorg

In totaliteit is vraag en aanbod stageplaatsen in 2021-2022 vergelijkbaar met het jaar daarvoor. Het totale aanbod is inclusief de stageplaatsen buiten de regio. Het totale aanbod is hoger dan de vraag. Vraag en aanbod sluiten qua opleidingen niet altijd goed op elkaar aan: in verhouding is er veel stage aanbod voor de opleiding MZ-VZ (2^e/3^e leerjaar) en (te) weinig aanbod voor de opleidingen Mbo-Verpleegkunde (1^e/2^e leerjaar) en Hbo-Verpleegkunde (3^e/4^e leerjaar).

◆	vraag Helpende, Verzorgende-IG
■	aanbod Helpende, Verzorgende-IG
▲	vraag Verpleegkundige MBO en HBO
×	aanbod Verpleegkundige MBO en HBO
✱	totale vraag
●	totaal aanbod

Projecten	Doelen voor de projecten	Output tot juni 2022	2022-2023
<p>NetwerkZON Doelmatigheid</p> 	<p>1. Beproefde onderzoekslijn burgerprofielen</p>	<p>1. In verschillende branches zijn zorgmodellen ontwikkeld waarin o.a. zorgzwaartepakketten, formatie en functie-opbouw, verwachte vervangingsvraag en te verwachten instroom nieuwe medewerkers worden meegenomen. Op basis van deze indicatoren zijn drie scenario's uitgewerkt waarmee de regio haar kwantitatieve opgave kan verkleinen, o.a. regionale voorstellen gedaan om de kwantitatieve opgave te verkleinen, o.a. domein overstijgende samenwerking stimuleren, gezamenlijke monitoring verzuim en behoud en samenwerking rondom duurzame zorg. Een kerngroep bestuurders VVT onderzoekt in hoeverre een regionale zorgvisie draagvlak heeft en welke regionale netwerksamenwerking daarbij past.</p>	<p>Doelmatigheidsmodel in gebruik</p>
	<p>2. Functieprofielen Zorg Welzijn Healthy Ageing</p>	<p>2. De focus wordt gelegd op een competentiebouwwerk, in plaats van een functiebouwwerk. Er ontstaan steeds meer vormen van opleiden in de praktijk, waarbij functies en beroepen gezamenlijk worden ontwikkeld. In de regio ontstaan goede voorbeelden van nieuwe functies waarbij wordt aangesloten op bovengenoemde generieke competenties, zoals een trainee Technologie en Innovatie, Healthy Ageing professional, ketenverpleegkundige.</p>	
	<p>3. Functionerend regionaal model Doelmatigheid</p>	<p>3. Overzicht aanbod keuzedelen door ROC's (48) Samen (gezamenlijke ROC's en werkveld) ontwikkelen en aanbieden van 10 keuzedelen en 2 AD's Flexibele opleidingstrajecten (o.a. Flexibele BBL). Daarnaast een regioanalyse vraag en aanbod stageplaatsen en op basis hiervan het inzetten op 'uitdagende matches', wat heeft geresulteerd in een korte wachttijd en snellere doorlooptijd dan voorgaande jaren. Sinds schooljaar 2020-2021 wordt meer geïntegreerd aan de functieontwikkeling opgeleid. We zien dat het onderwijs, samen met het werkveld, op lokaal niveau de grofmazige BPV modellen invullen met behulp van leernetwerken. Er vindt een langzame beweging plaats naar integrale leer- en ontwikkelgemeenschappen</p>	

	4. Ingerichte nieuwe opleidingen Zorg Welzijn Healthy Ageing	4. Er is regelmatig overleg met opleidingsmanagers MZ-VZ over de toekomst van de (combi) opleiding. De instroomcijfers worden gemonitord en er wordt onderzoek gedaan naar de oorzaken voor de daling (MZ/VZ niveau 3) dan wel toename (MZ4 en VP) aan instroom. Er ontstaan verschillende initiatieven om studenten die doorstromen dan wel afstromen een passend traject aan te bieden, zoals onder andere een combi klas (studenten MZ4 en MZ-VZ) en Flexibele BBL (combi groep van BBL studenten MZ4, MZ-VZ en Verpleegkunde).	
Sorgen für, sorgen dass 	1. 200 Nederlandse en 200 Duitse studenten Zorg en Welzijn nemen deel aan uitwisselingen en grensoverstijgend onderwijs	1. 371 NL en 125 DE studenten Mbo-Verpleegkunde, Verzorgende-IG en Hbo-Verpleegkunde	Momenteel wordt een vervolgaanvraag voorbereid, dit is een Interreg VI A aanvraag. Thema's zijn positieve & preventieve gezondheid, adoptie van innovatie in de zorg (incl. technologie) en leven lang ontwikkelen. Samen met huidige en nieuwe samenwerkingspartners worden de werkpakketten verder ingevuld en uitgewerkt.
	2. 60 Nederlandse docenten en professionals Zorg & Welzijn en 60 Duitse docenten en professionals Zorg & Welzijn nemen deel aan uitwisselingen en grensoverstijgend onderwijs	2. 55 NL en DE docenten en 74 NL en DE professionals Zorg & Welzijn	
	3. 30 Nederlandse en 30 Duitse werkgevers aangesloten bij Sorgen für, sorgen dass	3. 17 Nederlandse en 29 Duitse werkgevers	
	4. De ontwikkeling van 2 grensoverstijgende modules	4. 1 grensoverstijgende module is gestart in juni 2021 1 grensoverstijgende module in ontwikkeling	
	5. Digitaal platform actief	5. Digitaal platform SFSD wordt doorlopend ontwikkelend	

Voortgang wederkerigheid in meerlagigheid: Nieuwe doelgroepen voor Modern Health

In oktober 2021 is de opschalingsaanvraag **NetwerkZON2026: Modern Health** toegekend! Het project loopt van januari 2022 – januari 2026. In totaal doen 50 partners uit onderwijs, zorg- en welzijn, gemeenten en netwerkorganisaties mee, waarvan 12 nieuw zijn in het project.

De complexe vraagstukken in de regio vragen om een brede benadering van gezondheid, waarbij gezondheid terug komt op alle beleidsterreinen: Health in All Policies. Belangrijke elementen als ervaringsdeskundigheid, burgerparticipatie en omgevingsbewustzijn komen nog te weinig aan bod in de huidige leernetwerken, terwijl de transities zich juist op dit vlak bevinden. In de vervolgaanvraag **NetwerkZON2026: Modern Health** wordt gezondheid (en zorg en welzijns onderwijs) benaderd vanuit de zogenaamde 'quintuple helix': overheid, onderwijs, ondernemers/organisaties, maatschappij en (regionale) omgeving.

Programma en onderzoeklijnen NetwerkZON2026: Modern Health

Uit de evaluatie van het project NetwerkZON2020: the H(earth) factor kwam de wens naar voren om onderzoek mbo – hbo – wo nog meer te verbinden aan elkaar en aan de programmaliijnen. Daarom is bij alle programmaliijnen van Modern Health (actie)onderzoek opgenomen, in samenwerking met verschillende Practoraten, Lectoraten en de Rijksuniversiteit Groningen.

Programmaliijn	Onderzoek
1. Robuuste integrale en interdisciplinaire leer- en ontwikkelgemeenschappen	Bij elke leer- en ontwikkelgemeenschap zal een actieonderzoeker actief zijn. Er wordt onderzocht in hoeverre de integrale leer- en ontwikkelgemeenschappen al zijn ingericht, of nog beter ingericht kunnen worden, volgens de condities van wederkerigheid: <ol style="list-style-type: none"> 1. Meerlagigheid: zijn de vijf elementen van de quintuple helix en de verschillende rollen voldoende vertegenwoordigd? 2. Elkaar weten te bereiken: weten (deelnemers aan) de leer- en ontwikkelgemeenschappen elkaar te bereiken (fysiek dan wel digitaal) en ontwikkelen/ spreken deelnemers dezelfde taal? 3. Toekomstperspectief: is er een gemeenschappelijk netwerkdoel? 4. Onderlinge afhankelijkheid: in hoeverre hebben deelnemers aan de LOG elkaar nodig om het gezamenlijke doel te behalen?
2. Body of Knowledge Modern Health	Onderzoek is een integraal onderdeel van de methode: middels o.a. literatuuronderzoek, expertsessies en panelgesprekken wordt de BoK gevormd. De implementatie van de kennis en competenties uit de BoK in de curricula zal plaatsvinden in programmaliijn 3 en 4.
3. In dialoog nieuwe vormen van onderwijs(omgevingen) en leercontexten ontwikkelen	Er wordt o.a. onderzoek gedaan naar de ontwerpprincipes voor het inrichten van dynamische onderwijsomgevingen en het monitoren van de implementatie van dergelijke ontwerpprincipes. Ook vindt onderzoek plaats naar leerplezier en leereffecten bij verschillende onderwijs-omgevingen. Verder wordt onderzoek gedaan naar tips en tools om studenten te kunnen ondersteunen bij het creëren van een eigen leercontext.
4. Activeren ontwikkelidentiteit en netwerkcompetenties en -gedrag	In het onderzoek wordt nader verkend welke factoren van invloed zijn op het creëren van een ontwikkelidentiteit (bevorderend en belemmerend) bij de verschillende doelgroepen (studenten, docenten, professionals) en welke (netwerk) competenties, rollen en gedrag dit vraagt.
5. Digitaal leren en werken (competenties, randvoorwaarden en digitale inclusiviteit)	Onderzoek is een integraal onderdeel van de methode: middels literatuuronderzoek, case studies en panelgesprekken wordt – in afstemming met regionale RIF's, practoraten en lectoraten – een onderzoeksopzet gemaakt. Tevens wordt een link gelegd met een reeds lopend promotieonderzoek bij de Rijksuniversiteit Groningen over de adoptie van technologie.
6. Governance voor (leer)netwerken	Onderzoek is integraal onderdeel van het opstellen van methode; het opstellen van een code governance en handreikingen voor (leer)netwerken. Onderzoek wordt gedaan door o.a. studenten hbo (bachelor), studenten mbo (assisteren bij onderzoek), master student (lid werkgroep Governance).

Uitdagingen en speerpunten voor 2022-2023

Eén van de grootste speerpunten voor het netwerk is om er voor te zorgen dat **iedereen die in zorg en welzijn kan en wil werken, deze mogelijkheid heeft**. Onder andere in het project Modern Health worden mogelijkheden gecreëerd voor alle studenten (BOL, BBL, voltijd, deeltijd, zij instroom, nieuwe instroom) in leer- en ontwikkelgemeenschappen. Hiermee wordt gewerkt aan “elke student op de juiste plek” en wordt al het potentieel voor zorg en welzijn benut. Een ander speerpunt is het vieren van het jubileumjaar, **25 jaar NetwerkZON!** Houd ons in de gaten voor terug- en vooruitblikken en inzichten vanuit 25 jaar netwerken.

